

Koncepcja organizacji procesu podejmowania decyzji oŚu z wykorzystaniem Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) w celu identyfikacji warunków usytuowania projektowanych ujęć wód podziemnych do nawadniania upraw rolnych

Sprawa do unormowania zasad postępowania: niespotykana dotąd skala ilości wniosków ze strony organów prowadzących postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (wójtów, burmistrzów, prezydentów) o zaopiniowanie przez RDOŚ w Poznaniu w zakresie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć związanych z wykonywaniem urządzeń wodnych służących do ujmowania wód podziemnych na potrzeby gospodarowania wodą w rolnictwie polegającego na nawadnianiu upraw rolnych oraz wykonania ujęć wody dla zaopatrzenia w wodę farm chowu zwierząt.

Sposób unormowania zasad postępowania: posłużenie się w procesie prawno-administracyjnym Rejestrem oraz mapami Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) przynależnych do regionu wodnego Warty i regionu wodnego Noteci. Według informacji opublikowanych na portalu Wody Polskie w dniu 13 kwietnia 2021r. w ramach zaktualizowanego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967) sporządzono wizualizację JCWP. Informacje o JCWP przedstawione zostały w nawiązaniu do jednostek podziału administracyjnego (plik: Informacje o JCW wg gmin dla PGW 2016-2021.xls), tak więc znajomość nazwy określonej jednostki podziału administracyjnego (np. gminy) pozwala w pierwszej kolejności zidentyfikować, które z Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych i jeziornych oraz podziemnych znajdują się na jej terenie. Podano szczegółową instrukcję wyszukiwania informacji i map JCWP za pomocą plików do pobrania.

Pliki do pobrania:

- [Informacje o JCW wg gmin dla PGW 2016-2021](#)

- [Mapy jednolitych części wód 2016-2021](#)

I. Zasady postępowania

A. Wykorzystując w/w narzędzia należałoby wprowadzić obowiązek umieszczania w Karcie Informacyjnej Przedsięwzięcia (KIP) następujących danych jak:

- 1) lokalizacja projektowanego ujęcia (otworu hydrogeologicznego) na etapie projektu robót geologicznych);
- 2) umieszczenie w danej JCWP już istniejących ujęć wód podziemnych wraz z wielkością poboru wody według udzielonych pozwoleń wodnoprawnych, gromadzonych w systemie informacyjnym gospodarowania wodami „SIGW” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 10 września 2020r., Dz. U. RP, 28 września 2020r., Poz.1656) oraz przekazywanych do Wód Polskich wyników pomiarów ilości pobranych wód podziemnych i powierzchniowych w formie i układzie opisanym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 20 stycznia 2020r. (Dz. U. RP, 29 stycznia 2020r., Poz.144);
- 3) ujawnienie powierzchni obszarów meliorowanych (nawadnianych) z jednoczesnym wskazaniem źródła (urządzenia wodnego) poboru wody podziemnej do nawadniania upraw

rolnych z wykorzystaniem bazy informacyjnej wskazanej w Rozporządzeniu Ministra GMiŻS oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 czerwca 2020r. (Dz. U. RP, 1 lipca 2020r., Poz.1165);

- 4) przedłożenie Kart informacyjnych z Dokumentacji hydrogeologicznych (DH) ustalających zasoby eksploatacyjne ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w danej JCWP. W karcie informacyjnej DH zawarte są m.in. informacje o wielkości zatwierdzonych zasobów, depresji zwierciadła wody, powierzchni i granicach obszaru zasobowego ujęcia wód podziemnych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2016r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. RP, 15 grudnia 2016r., Poz.2033, zał. nr 2);
- 5) wykreślenie granicy terenu ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych dla których strefy ochronne zostały wyznaczone aktem prawa miejscowego (dawniej przez Dyrektora RZGW, obecnie przez Wojewodę);
- 6) przypisanie ujęcia wód podziemnych w danej JCWP do określonego poziomu wodonośnego występującego w podłożu geologicznym tej jednostki.

B. Obliczenia bilansowe zasobów wód podziemnych w danej JCWP powinny być przeprowadzone poprzez:

- 1) przyjęcie wartości modułowych zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych dla danej JCWP, znajdującej się w określonym rejonie bilansowym, według obliczeń przedstawionych w Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych zlewni wg podziału RZGW, w tym dla wydzielonych rejonów bilansowych w obrębie tej zlewni; np. obszar bilansowy P- XIII Obra z 10 rejonami bilansowymi od P-XII-A do P-XII J;
- 2) przeliczenie na podstawie w/w modułów obszarowych wielkości zasobów odnawialnych i dyspozycyjnych wód podziemnych udokumentowanych w danej JCWP;
- 3) zestawienie zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych w danej JCWP;
- 4) zestawienie wielkości pozwoleń wodnoprawnych;
- 5) zestawienie bilansu sezonowego poboru wód podziemnych do melioracji (nawadniania) upraw rolnych.

C. Obliczenie rezerw dyspozycyjnych zasobów wód podziemnych w danej JCWP i ich porównanie w stosunku do zgłaszanych nowych potrzeb dla nawadniania upraw rolnych i na tej podstawie przedstawienie projektu robót geologicznych na wykonanie nowego ujęcia wód podziemnych z określonego poziomu wodonośnego wraz z analizą skutków środowiskowych do już istniejącej struktury wykorzystywania zasobów wód podziemnych i gospodarki wodnej.

D. Na podstawie tak przygotowanej Karcie Informacyjnej Przedsięwzięcia, z powyżej podanymi faktami (A, B, C), RDOŚ mógłby wydać obiektywną decyzję w procedowanej sprawie na etapie zatwierdzania Projektu robót geologicznych dla nowego ujęcia wód podziemnych dla potrzeb melioracji (nawadniania) upraw rolnych. Ten etap wnikliwego postępowania pozwoliłby też na rozwianie wątpliwości Inwestora przed przystąpieniem do wiercenia studni (Projekt robót geologicznych...) co do warunków udostępnienia zasobów dyspozycyjnych dla planowanego ujęcia wody podziemnej w danej JCWP.

E. Drugi etap decyzyjny miałby miejsce po wykonaniu zakresu Projektu robót geologicznych, sporządzeniu Dokumentacji hydrogeologicznej (DH) nowego ujęcia wód podziemnych i byłby ukierunkowany na sprawdzenie trafności przeprowadzonych w Dokumentacji obliczeń i prognoz odnośnie skumulowanych skutków zamierzonej eksploatacji sezonowej i w konsekwencji wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dośu) w celu ubiegania się o pozwolenie wodnoprawne dla danego przedsięwzięcia.

II. Uzasadnienie przedstawionej Koncepcji

- 1) Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) są jednostkami o wielokrotnie mniejszej powierzchni w stosunku do wyznaczonych Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) oraz rejonów wodnych wg ich podziału przeprowadzonego w obszarach bilansowych zlewni Warty i zlewni Noteci.
- 2) W związku z tym pozwalają na określenie zasad gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi w układach mikroregionalnych, zapewniając równocześnie lepszy ogólny ogląd środowiska przyrodniczego i środowiska gruntowo-wodnego na ich obszarze.
- 3) JCWP pozwalają na kontrolę gospodarki wodnej w skali lokalnej przy możliwości sterowania zgłaszanymi potrzebami wodnymi.
- 4) Proponowany sposób postępowania pozwoli na ujawnienie ujęć wód podziemnych z sezonowym poborem wody do nawadniania upraw rolnych, które nie figurują w urzędowej ewidencji urządzeń wodnych.

Opracował:

Prof. dr hab. Jan Przybytek

Pracownia Hydrogeologii i Ochrony Wód

Instytut Geologii

Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Bogumiła Krygowskiego 12, 61-680 Poznań

tel: +48 693867390

e-mail: janex@amu.edu.pl

Poznań, dnia 8 lutego 2022r.